

Selskaber, der maa betragtes som fallerede eller den Gang maatte betragtes som fallerede — thi nu har Staten jo bragt dem paa Jode igjen — at paatage sig at erstatte deres Funktionærer det Tab, som de lide ved, at nogle meget lange Kontrakter ikke blive opfyldte, og at gaa ind paa de øvrige Betingelser, som der her er Tale om. Nu ansføres der jo endelig det Moment — jeg har ikke hørt det ansføre i Dag, men det er et Moment, som stadig ansføres — at Staten ved ikke at købe Banen vilde miste det Tilskud, som den allerede har ydet. Dertil vil jeg for det Første bemærke, at dette Tilskud regner jeg for at være en meget ringe Verdi, det er et Offer, som Staten har bragt, og som den i Virkeligheden aldrig vilde faae tilbage. Inden Maret 1900 vilde Staten ikke faae en eneste Skilling Rente deraf, og efter Maret 1900 vilde Staten være berettiget til at overtage Banerne til den Pris, som de sidste Mars Kurs paa Kjøbenhavn's Børs udviser for Aktierne. Det er Penge, som der overhovedet aldrig mere burde være Tale om for Statens Bedkommende. Den samme Ret til at indløse Banen i Maret 1900 vilde Staten have, hvilken som helst privat Mand eller hvilket som helst privat Selskab, der kom til at eie Banerne, og den Ret vilde ikke kunne mistes ved nogen Auktion; thi den maa betragtes som den allerførste Prioritet i Banen, den er en af de Betingelser, under hvilke Banen er bleven anlagt efter Lovgivningsmagtens Bestemmelser, en Auktion kan kun ske med denne Blyde. Men selv om man nærede nogen Forventning i saa Henseende — det er jo naturligvis ikke for mig, lige saa lidt som for nogen Anden, muligt fuldstændigt at forudsige, hvad der vil ske i Løbet af de 22 Aar til Maret 1900, jeg kan kun have min Mening, og Andre kunne have deres — men selv altsaa om man ventede, at dette Tilskud skulde faae nogen Verdi inden Udløbet af disse 22 Aar, saa tror jeg dog, det maa erkjendes, at det er at købe Guld meget for dyrt, at betale 3 Millioner Kr. for at redde 920,000 Kr. Staten skal betale for disse to Baner 3 Mill. Kr. foruden de 920,000 Kr. Banerne ville altsaa komme til at staa Staten i 4 Mill. Kr., hvorimod Staten fornøstigtvis kunde forsørge Galvobelen Mols med den fornødne Bane for et betydeligt ringere Bølsb end 4 Mill. Kr. Jeg kan under disse Omstændigheder ikke gaa ind paa at behandle en saadan Lov. Regjeringen har ved den Maade, hvorpaa den har taget Sagen, i Virkeligheden unddraget den Rigsdagens Behandling. Naar det nu er foreslaaet af de ærede Medlemmer, for hvem det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (N. Jensen) var Ordfører, at man skulde stemme mod Loven, da ser jeg ikke nogen Grund dertil. Jeg vil albeles ikke indlade mig paa at stemme om en saadan Lov; men jeg vil dog tillade mig at spørge de ærede Herrer, der nu foreslaa at

stemme mod Loven, hvorledes de fremdeles ville behandle denne Sag, om de dermed ville lade den dø hen eller maasse lade den ligge hen, som der er sagt, et Par Aar, og igjen optage den under væsentlig usforandrede Omstændigheder, eller om de ikke ville følge den Regel, som blev udtalt af det ærede Medlem for Præstø Amt's 6te Valgkreds (Bojsen) i en noget anden Forbindelse under Finantslovens Behandling. Det ærede Medlem yttrede, at jo oftere saadanne Handlinger fra Regjeringens Side kom igjen, desto skarpere tog man og var man nødt til at tage paa dem. Det ærede Medlem gav dette Anvendelse paa Finantsloven og bemærkede om den, at første Gang havde man ladet en provisorisk Finantslov glide glattere hen, anden Gang havde man udtalt en absolut — skjøndt ikke nogen evig — Forbømmelsesdom over den. Vi have her et Tilfælde, som med Hensyn til Regjeringens Forhold til Bevillingsmyndigheden temmelig meget ligner Tilfældene med Marmorarkten og Theatret. Disse to Tilfælde tog det daværende Flertal temmelig skarpt, og jeg kunde ønske at erfare, hvorledes det ærede Flertal eller det ærede største Mindretal, som kan komme til at bestemme Flertallet her i Salen, naar det træder kraftigt op, nu agter at tage denne Sag, om det ogsaa vil tage skarpe eller endog saa skarpe Forholdsregler overfor Regjeringen i Anledning af den Maade, hvorpaa den har præjudiceret denne Sag til Skade for Staten og til Forkleinselse for Bevillingsmyndigheden.

Finantsministeren (Estrup): Allerede den første af de ærede Talere, som have behandlet den foreliggende Sag, udtalte, at ved de Laan, der vare givne til de østjydske Baner, var Rigsdagens frie Beslutning angaaende Kjøb af disse Baner præjudiceret. Flere andre ærede Talere have senere paa forskjellig Maade gjentaget den samme Lante. Jeg maa tilstaa, at det for mig har været en noget overraskende Betragtning af Sagen. Af de to Formaal, som jeg havde for Die ved de Forhandlinger, som gif forud for Uelsen af disse Laan, var det Første det at forhindre, at en Kreditor satte sig i Besiddelse af Banen, hvorved Staten som Medeier af Banen vilde have tabt Sit, og hvorved efter min Formening et senere Kjøb af Banen vilde være væsentlig vanskeliggjort og i ethvert Tilfælde fordyret. En saadan Erhvervelse af Banen for Staten havde jeg, efter de Udtalelser, der vare komne frem ikke blot i dette Thing, men i Rigsdagen overhovedet, Grund til at antage, at i alt Fald en stor Del af Rigsdagens Medlemmer ønskede maatte kunne finde Sted. Dette første Formaal, tror jeg ikke, Nogen vil modsigge, er fuldstændig naaet, nemlig det, at forhindre, at en Kreditor satte sig i Besiddelse af Banen. Det andet Formaal, jeg havde for Die, var netop, saa vidt muligt at forbeholde Rigsdagens frie Beslutning